

ב' באלול התשפ"ב
29 באוגוסט 2022

**הזמנה להצעת הצעות 33/2022 להצטרפות כ- "נותן אשראי" בקרן להלוואות
בערבות מדינה לעסקים קטנים ובינוניים**

הודעה מס' 2 – מענה על סבב ב' של שאלות הבהרה

1. בהתאם לסמכותו לפי סעיף 3.5 למסמכי הזמנה להצעת הצעות 33/2022 להצטרפות כ- "נותן אשראי" בקרן להלוואות בערבות מדינה לעסקים קטנים ובינוניים (להלן: "ההזמנה"), החשב הכללי במשרד האוצר מתכבד בזאת לשלוח את תשובותיו **לסבב ב'** של שאלות הבהרה שנשאלו על ידי הפונים.
2. למכתב זה מצורפים המסמכים הבאים:
 - 2.1. קובץ שאלות-תשובות כנספח למכתב זה. תשומת לב המציעים כי חלק מן השאלות נוסחו מחדש וחלק מן השאלות אוחדו עם שאלות אחרות, לפי שיקול דעת החשב הכללי.
 - 2.2. מסמכי ההזמנה בנוסח המתוקן, בגרסה ב-'עקוב אחר שינויים' ביחס זאת ביחס לגרסה שפורסמה לאחר סבב א' של שאלות הבהרה.
 - 2.3. מסמכי ההזמנה בנוסח המתוקן, בגרסה סופית.
 - 2.4. נוסח מעודכן של פורמט הדיווחים (השינויים מפורטים ב'עקוב אחר שינויים' בנספח א' לכתב הערבות).
3. במקביל מפורסמים כל המסמכים המפורטים בכתובת האינטרנט בה פורסם הנוסח המקורי של מסמכי ההזמנה.
4. תשומת לבכם כי במסגרת פרק 4 לתקנון הקרן (מסלולי הלוואות) נעשה שינוי באופן הצגת מסלולי הלוואות השונים במטרה לפשט את החלוקה ולחדד את המסלולים. ויובהר, במסגרת שינוי זה לא נעשה שינוי במהות המסלולים או בתנאיהם ביחס לנוסח הקודם שפורסם.
5. מסמך זה מהווה חלק בלתי נפרד ממסמכי המכרז ועל המציע להגיש מסמך זה חתום על ידי מורשי החתימה מטעמו במסגרת מסמכי ההצעה להזמנה.

בכבוד רב,

גל לנדו
הממונה על ערבויות המדינה

העתקים:
מר גיל כהן – סגן בכיר לחשב הכללי, משרד האוצר

1. שאלות ותשובות על מסמכי ההזמנה להגשת הצעות וחוברת ההצעה (חלק א' וחלק ב' למסמכי ההזמנה)

מענה החשב הכללי	שאלה / הערה	סעיף / מראה מקום אחר	#
<p>יובהר, התנאי המפורט בסעיף זה מהווה תנאי סף להגשת הצעה ולהצטרפות כנותן אשראי בקרן הלוואות בערבות מדינה לעסקים קטנים ובינוניים. נותן אשראי שלא עומד בהוראות התנאי האמור לא יאושר כנותן אשראי בקרן הלוואות בערבות מדינה לעסקים קטנים ובינוניים</p>	<p>האם ניתן להגיש הצעה להצטרפות לקרן על אף שהיקף האשראי סולו לעסקים קטנים ובינוניים כהגדרתם בתקנון הקרן נמוך מתנאי הסף המעודכן שנקבע?</p>	<p>סעיף 2.2.2</p>	<p>1</p>
<p>החשב הכלל מקבל את הבקשה. ראו נוסח מתוקן של נספח ג' ונספח ג'6.</p>	<p>בסעיף 2.2.2. למסמכי ההזמנה להגשת ההצעות נקבע שהיקף האשראי שנדרש שנותן האשראי נדרש היה להעמיד לעסקים קטנים ובינוניים על מנת להגיש הצעה במסגרת הקרן יעמוד על 250 מיליון ש"ח. נבקש לתקן את סעיף 2.2 לנספח ג' ואת נספח ג'6 בהתאם.</p>	<p>סעיף 2.2.2 + נספח ג' + נספח ג'6</p>	<p>2</p>
<p>החשב הכללי מאשר את האמור. במסגרת הדרישה המפורטת בסעיף 2.2.2 למסמכי ההזמנה ובנספח ג', וג'6 לחוברת ההצעה, ניתן לכלול הלוואות בערבות מדינה שניתנו במסגרת קרנות קודמות בתקופה הרלוונטית.</p>	<p>נבקשם להבהיר במסגרת הדרישה המפורטת בסעיף 2.2.2 למסמכי ההזמנה להגשת ההצעות ונספח ג'6 לחוברת ההצעה, ניתן לכלול הלוואות בערבות מדינה שניתנו במסגרת קרן 2016 וקרן הקורונה.</p>	<p>סעיף 2.2.2 + נספח ג' + נספח ג'6</p>	<p>3</p>
<p>כמפורט במענה לשאלה מס' 1 למכתבו מיום 8 באוגוסט 2022, החשב הכללי אינו מתערב במתכונת דירוג סיכון האשראי וסיכון הלווה, אשר נקבעת על ידי נותן האשראי בהתאם למתודולוגיה הפנימית שלו ולהוראות הרגולטוריות הרלוונטיות החלות עליו. כאמור, נותן האשראי נדרש להציג סקירה תמציתית של מתודולוגיית דירוג האשראי שלו, ואינו נדרש לחשוף את נוסחת מודל דירוג האשראי המלאה.</p>	<p>נבקשם לאשר כי מתודולוגיית החיתום הקיימת אצל נותן האשראי עומדת בדרישת סעיף זה.</p>	<p>סעיף 4.1.4</p>	<p>4</p>

2. שאלות ותשובות על מסמכי כתב הערבות (חלק ג' למסמכי ההזמנה)

#	סעיף / מראה מקום אחר	שאלה / הערה	מענה החשב הכללי
5	סעיף 6.2	נבקשם לחדד כי אין מניעה כי נותן אשראי שהוא בנק יקבל תשלום מנותני אשראי אחרים עבור פתיחת חשבונות עבור פעילותם.	החשב הכללי דוחה את הבקשה. חשבון הבנק הנתחם לפעילות נותני אשראי אחרים הוא חשבון עבור המדינה ולא ייגבו במסגרת הפעילות בו כל עמלה או תשלום.
6	סעיף 7.7.1	נבקשם לשקול מחדש את האיסור על איגוח הלוואות בערבות מדינה.	החשב הכללי דוחה את הבקשה. כאמור במענה לשאלה מס' 52 במכתבנו מיום 8 באוגוסט 2022, איגוח הלוואות בכלל, והלוואות בערבות מדינה בפרט, הינה סוגיה רחבה ומורכבת, בעלת השלכות ומשמעויות רבות, ואינה בלב פעילות הקרן, ולפיכך לא תוסדר בשלב זה במסגרת תנאי כתב הערבות.
7	סעיף 7.7.4.1	נבקשם לקבוע כי מועד הבחינה לעניין סעיף זה יהיה החל ממועד העמדת הלוואה הנערבת, שכן במסגרת הפעילות השוטפת של הלקוח מבוצעות פעולות רבות המתוכננות מראש ובטרם שהלקוח הגיש בקשה להלוואה הנערבת, חלק מפעולות אלה יכולות להביא להקטנת האשראי של הלקוח.	החשב הכללי דוחה את הבקשה.
8	סעיף 7.7.4.3	נוכח הרגולציה בנוגע ל-"ניוד בין בנקים", והצורך במתן מענה ללקוח בתוך 7 ימים, נבקשם להגדיר SLA של מענה מידי מצד הגוף המתאם בנוגע לפנייות שנוגעות לפירעון מסגרות במעבר של הלווה לבנק אחר.	יובהר, במקרים הנדרשים ניתן לפנות ישירות לגוף המתאם בבקשה לטיפול מהיר בנושא. בהמשך, תתפרסמה הוראות מפורטות לעניין יישום הוראות נב"ת 448, תוך התייעצות עם הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל.
9	סעיף 8.2.1	נבקשם להבהיר את מנגנון חישוב עמלת הקצאת ערבות המדינה עבור הלוואות שלא הוחזרה לפי לוח הסילוקין המקורי.	יובהר, בהתאם למנגנון המפורט בסעיף, תשלום העמלה מחושב על בסיס היתרה הבלתי מסולקת לסוף כל חודש קלנדרי. בהתאם, הלוואות שנפרעו מוקדם נגרעות מחישוב היתרה הבלתי מסולקת והלוואות שלא משולמות ו/או נפרסו לתקופה ארוכה יותר במסגרת הסדר חוב, נותרות כחלק מהיתרה הבלתי מסולקת.
10	סעיף 10.4	נבקשם לאפשר לקיים פגישות עבודה בין נותן האשראי לבין גורמי המחשוב של משרד האוצר על מנת להבין את דרישות מערכת המחשוב של הקרן, זאת עוד בטרם הגשת ההצעות.	יובהר, בטרם הגשת ההצעות תערך פגישה מקוונת במהלכה תוצג המערכת לנותני האשראי השונים. מועד הפגישה יישלח בהמשך ויפורסם כנדרש לכל נותני האשראי. לצד זאת, כאמור במכתבנו מיום 8 באוגוסט 2022, נותן האשראי אינו נדרש להתחייב בעת הגשת ההצעה כי בדק את דרישות המערכות כתנאי להגשת הצעה להצטרפות לקרן. עוד יודגש כי נותן האשראי אינו נדרש להתממשק למערכת המחשוב של הקרן ובשלב זה לא יתאפשר פיתוח ממשקי API בין מערכות נותן האשראי למערכת המחשוב של הקרן. כמו כן, מערכת המחשוב של הקרן אינה נדרשת בהתקנה אצל נותן האשראי, מכיון שהנה מבוססת על מערכת Salesforce היושבת על תשתית ענן, ושהכניסה אליה באמצעות דפדפן מסוג Chrome בקישור הבא :

מענה החשב הכללי	שאלה / הערה	סעיף / מראה מקום אחר	#
<p>/https://login.salesforce.com הדרכות מסודרות על המערכת ייעשו מיד לאחר ההודעה על נותני האשראי שיפעלו בקרן.</p>			
<p>החשב הכללי דוחה את הבקשה. כאמור במענה לשאלה מס' 77 למכתבנו מיום 8 באוגוסט 2022, בשלב זה, אין דרישה להקמת ממשקים ממוחשבים בין נותן האשראי לבין החשב הכללי. ככל שתעלה דרישה כאמור בעתיד, היא תובא לידיעת נותן האשראי, תוך התחשבות מרבית באילוצי נותן האשראי ובתכניות העבודה השוטפות שלו.</p>	<p>דרישה להתאמות ממשקים לפי דרישת המדינה עלולה לדרוש פיתוחים ומשאבים שנדרשים לפי תכנית העבודה של נותן האשראי לפעילותו השוטפת, נבקש הבהרה או ביטול סעיף זה.</p>	סעיף 10.6	11
<p>החשב הכללי דוחה את הבקשה. הפרות נותן האשראי והקנסות שהוטלו בהתאם לכתב הערבות מפורטים במסגרת אישור החילוט המועבר אל נותן האשראי.</p>	<p>נבקשם לקבוע כי אחת לתקופה יועבר לנותן האשראי דו"ח מפורט בגין ההלוואות בהם נמצא על ידי החשב הכללי הפרות מטעם נותן האשראי ואת הקנסות שהופעלו בהתאם לכתב הערבות.</p>	סעיף 12	12
<p>קבצי האקסל מצורפים באתר האינטרנט של משרד האוצר בו פורסמה ההזמנה להגשת הצעות.</p>	<p>נבקשם לצרף את קבצי האקסל של פורמט הדיווחים. לא ניתן לפתוח את קבצי האקסל המצורפים ולפיכך לא ניתן לראות את השדות הנדרשים לשם הדיווח</p>	נספח א', סעיף 2	13
<p>במקרים חריגים, לבקשה מנומקת של נותן האשראי, ניתן יהיה להעביר את הדיווח האמור ללא השדות האמורים. יצוין כי נותן האשראי אינו רשאי לבצע שינוי בפורמט הדיווח, אלא לשלוח, במקרים שיאשרו, את הדוח במתכונת המפורטות תוך הזנת הנתון "0" בשדות האמורים.</p>	<p>נבקשם לאפשר לנותן אשראי שלא מנהל בשלב זה את נתוני ה-PD, LGD, EL, להעביר את הדיווחים הנדרשים לפי נספח א'1 לכתב הערבות ללא שדות אלו, זאת עד אשר יפותח מודל כאמור.</p>	נספח א'1	14

3. שאלות ותשובות על מסמכי תקנון הקרן (חלק ד' למסמכי ההזמנה)

מענה החשב הכללי	שאלה / הערה	סעיף / מראה מקום אחר	#
<p>החשב הכללי דוחה את הבקשה. ראו תיקון לסעיף 3.1.1.9 לתקנון הקרן. גביית עמלה מהלווה תעשה עבור פתיחת תיק ההלוואה, ולא עבור הטיפול בבקשה.</p>	<p>בקובץ המענה מסרתם כי נותן האשראי רשאי לגבות את דמי הטיפול בבקשה כמפורט בסעיף 3.1.1.9 לתקנון הקרן, זאת ללא קשר האם הבקשה אושרה או נדחתה על ידי ועדת האשראי. על מנת שנוכל ליישם גביית עמלה במקרה של לקוח שאינו מנהל חשבון בבנק, נבקש לגבות העמלה מראש באמצעות החשב הכללי, ולאחר מכן העמלה תועבר אלינו במסגרת התחשבות פנימית.</p>	סעיף 3.1.1.9	15
<p>כמפורט במכתבנו מיום 8 באוגוסט 2022, נותן האשראי אינו רשאי למקד את פעילותו בפלח מסוים של עסקים ו/או בסקטור מסוים. נותן האשראי נדרש לבחון כל בקשה לקבלת הלוואה המוגשת אליו לגופו של עניין, לאחר ביצוע חיתום לעסק ובהתבסס על חוות הדעת של הגוף המתאם, ולדון בה באופן פרטני בהתאם לנתוניו של העסק.</p>	<p>נבקשכם להבהיר האם ניתן לאשר אשראי לסקטורים מסוימים או לדחות בקשה של עסק רק בשל סקטור פעילות העסק או אופי העסק.</p>	סעיף 3.2.4	16
<p>יובהר, נותן האשראי נדרש לפרט את האובליגו של הלווה אצל נותן האשראי ליום דיון הוועדה, ככל שקיים, והיקף הניצול שלו (לרבות, אך לא רק, מסגרות זמניות, חד צדדיות, ניכיונות, ערבויות, חח"ד וכל מסגרת או הלוואה אחרת שקיימת ללווה אצל נותן האשראי). ראו תיקון לסעיף 3.2.6.8 לתקנון הקרן.</p>	<p>נבקשכם להבהיר את המונח "אובליגו ליום דיון הוועדה". האם הכוונה ל"יתרות האשראי" או ל-"מסגרות / יתרות" - הגבוה מביניהן?</p>	סעיף 3.2.6.8	17
<p>הלוואה בערבות מדינה במסגרת הקרן החדשה שתוקם תועמד בחשבון נפרד מכל פעילות אחרת, לרבות מקרנות קודמות של הלוואות בערבות מדינה.</p>	<p>אם קיים ללקוח חשבון ייעודי שניתנה בו הלוואה בערבות מדינה מקרן שאינה הקרן נשוא הזמנה זו, האם ניתן להשתמש באותו חשבון בעבור העמדת הלוואה בקרן החדשה?</p>	סעיף 3.2.6.10	18
<p>החשב הכללי דוחה את הבקשה.</p>	<p>נבקשכם לשנות את הוראות סעיף זה, כך שהוראה כאמור תכלול בהצהרות העסק בעת הגשת הבקשה במערכת האוצר ולא במסגרת החתימה על מסמכי ההלוואה.</p>	סעיף 3.2.13	19
<p>נותן האשראי רשאי להציע הלוואות רק במטבע שקל ובריביות מסוימות (לדוגי רק ריבית משתנה), זאת בהתאם למדיניות הרחבתית הנהוגה אצלו לגבי כלל הלוואות שהוא נותן לעסקים קטנים ובינוניים.</p>	<p>נותן האשראי מעמיד כיום הלוואות ב-2 מסלולים בלבד: צמוד מדד ופריים. האם ישנה אפשרות להצטרף כנותן אשראי לקרן אם נותן האשראי יכול להעמיד הלוואות רק במסלולים אלו?</p>	סעיף 4.9	20
<p>נותן אשראי שמוגבל לפי דין בהיקף ההלוואה המרבי שהוא רשאי להעמיד לעסקים יכול להשתתף בקרן. הודעה על היקף ההלוואות המרבי שנותן האשראי רשאי להעמיד תפורסם באתר הקרן ותובא לידיעת העסקים המגישים בקשה לקבלת הלוואה במסגרת הקרן.</p>	<p>נותן האשראי מוגבל בהיקף ההלוואה המרבי שהוא רשאי להעמיד בהתאם להוראות הרישיון הניתן לו על ידי הרגולטור. האם במצב זה נותן האשראי רשאי להשתתף בקרן?</p>	סעיף 4.10	21
<p>יובהר, שיעבוד נכס בעבור הלוואה במסלול הכללי למטרת השקעה ומסלול "השקעה שאפשר לשיעבד נכס ללא הגבלה בסכום? מה</p>	<p>נבקשכם להבהיר האם שיעבוד נכס במסגרת מסלול "השקעה בתעשייה" מוגבל בסכום או שאפשר לשיעבד נכס ללא הגבלה בסכום? מה</p>	סעיף 4.12.2.4	22

#	סעיף / מראה מקום אחר	שאלה / הערה	מענה החשב הכללי
		ההוראות לעניין זה במסגרת מסלול השקעה רגיל.	בתעשייה" ייעשה עד לגובה הבטוחות המרביות באותו מסלול.
23	סעיף 5.2.4	נבקשכם לאפשר החתמת בעל מניות זר על ערבות, זאת במקרים בהם בעלי מניות ישראלים יבקשו, משיקולים עסקיים, להחתים את כל השותפים בעסק, לרבות הזרים.	אין שינוי בנוסח הסעיף. נותן האשראי רשאי להחתים בעלי מניות זרים על ערבות להלוואות מהשיקולים שפורטו בשאלה, זאת בנוסף לקיום ומילוי כל הדרישות המפורטות בתקנון הקרן לעניין ערבויות בעלי מניות, לרבות הדרישות במקרה של בעלי מניות זר.
24	סעיף 5.3.4	הבטוחה הנזילה המועמדת כנגד ההלוואה הנערבת נסגרת לתקופות קצרות בהתאם לבקשת הלקוח. מאחר ובמהלך חיי ההלוואה מבצעים התאמת בטוחות / קיזוז בטוחות, הרי שאם הפיקדון ייסגר לתקופה של 5 שנים נאלץ לשבור את הפיקדון והלווה יפסיד את הריבית שנצטברה על הפיקדון. בנוסף, הבנק מתמחר את הריבית לפי תקופת הפיקדון ולא ניתן לתת באופן גורף ריבית זהה לכל סוגי הפיקדונות. נבקש להשאיר את מנגנון שיעור הריבית כפי שהיה.	החשב הכללי מקבל את הבקשה באופן חלקי. ראו נוסח סעיף 5.3.5 המתוקן לתקנון הקרן.
25	סעיף 5.6.1.1	נבקשכם לעדכן סעיף זה כך שמקום "בעל מניות" יירשם "בעל עניין", וכן להסיר את הדרישה מבן / בת הזוג שלהם.	החשב הכללי מקבל את הבקשה באופן חלקי. ראו נוסח סעיף 5.6.1.1 המתוקן לתקנון הקרן.
26	סעיף 6.5.4.4	להבנתנו, נותן האשראי נדרש לחלק את התמורה המתקבלת מימוש בטוחה ספציפית שניתנה לטובת אשראי ספציפי אחר בין כל ההלוואות, לרבות ההלוואה הנערבת. נודה להבהרתכם לגבי סעיף זה שכן להבנתנו זה סותר את מסמכי השיעבוד.	יובהר, בטוחה ספציפית המשועבדת באופן ספציפי לטובת חוב מסוים, לא תחולק בין כלל החובות, אלא תבטיח אך ורק את החוב בגינו היא ניתנה. ראו נוסח סעיף 6.5.4.4 המתוקן לתקנון הקרן.
27	סעיף 6.5.4.4	נותן האשראי נוהג שלא לרשום במרשם הפומבי שיעבוד, כאשר הבטוחה הנזילה הינה בסכום של עד 500 אלפי ש"ח, וזאת בהסתמך על זכות הקיזוז הבנקאית על פי ההסכמים והדין. לפיכך, נבקש כי תתוקן הדרישה לרישום השיעבוד כך שהרישום מחויב רק בבטוחה העולה על 500 אלפי ש"ח, לחלופין תבוטל דרישת רישום השיעבוד.	החשב הכללי מקבל את הבקשה. מבלי לגרוע מן האמור, נותן האשראי יידרש, במקרים המתאימים, להעביר לידי הגוף המתאם ו/או החשב הכללי מסמכים ואסמכתאות רלוונטיות לעניין השיעבוד ומטרותיו. ראו נוסח סעיף 6.5.4.4 המתוקן לתקנון הקרן.
28	סעיף 6.5.4.4	האם חוב מסוים כולל חוב שהוקם בחשבון ספציפי נפרד מההלוואה הנערבת.	יובהר, בטוחה שניתנה להבטחת חוב מסוים היא בטוחה שניתנה להבטחת חוב מזוהה ומובחן (הלוואה ספציפית, חשבון בנק ספציפי וכד'), זאת להבדיל מבטוחה שניתנה להבטחת כל התחייבות הלווה כלפי נותן האשראי.
29	סעיף 6.5.4.4	ככלל, נותן האשראי נוהג לשעבד בטוחות להבטחת כל החובות הקיימים של הלווה בקשר עם הפעילות השוטפת והמתמשכת שלו, זאת פרט לשעבודים שניתנו להבטחת מימון רכישת רכבים או להבטחת מימון עסקאות מיוחדות. להבנתנו, על פי הנוסח הקיים בסעיף מתוקן זה, רוב הבטוחות של הבנק מתחלקות עם המדינה. האם זו כוונת הסעיף?	כמפורט בסעיף זה, כל בטוחה שניתנה להבטחת כלל החובות של הלווה כלפי נותן האשראי יחולקו אל מול כלל התחייבויות הלווה כלפי נותן האשראי, לרבות ההלוואה בערבות מדינה. בהקשר זה יודגש ויוזכר כי ההלוואה בערבות מדינה היא הלווה של העסק כלפי נותן האשראי, והיא תחשב ברישומיו של נותן האשראי כחוב רגיל לכל דבר ועניין. נותן האשראי מחויב לנהוג

מענה התשב הכללי	שאלה / הערה	סעיף / מראה מקום אחר	#
<p>בכל הנוגע להלוואה בערבות מדינה לפי הסטנדרטים המקובלים לגבי הלוואות שניתנו על ידו תוך שימת דגש על אי העדפה או הבחנה במישרין או בעקיפין בין ההלוואה הנערבת לחובות אחרים של העסק לנותן האשראי.</p>			